

Afgørelser – Reg. nr.: 02109.00

Fredningen vedrører: Tinghøj

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

08-02-1954

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

Afskrift.Anmelder: Fredningsnævnet for Randers amt.F.S.10/1953.
Afsagt 8/2 1954.Matr.nr.6e True, Svenstrup sogn, og
1,2 V.Tørslev by og sogn.

Stempelfri.

1076 - 29/6 1954.

K e n d e l s e . . . i

Ved skrivelse af 28/5 1953 henledte gårdejer Ingvard Christensen, True, fredningsnævnets opmærksomhed på kæmpehøjen "Tinghøj" beliggende på grænsen mellem Svenstrup og Vester-Tørslev sogn, og højens i naturtilstand liggende omgivelser mod vest og nord. Gårdejer Christensen bemærkede i sin skrivelse, at arealerne udgør det sidste oprindelige naturområde i Vester Tørslev sogn, og at de efter hans opfattelse bør fredes. Han henviste til, at arealerne er dårligt egnet til dyrkning.

Det var da allerede fredningsnævnet bekendt, at der havde været udvist et initiativ fra anden side for at få det pågældende område fredet i forbindelse med en delvis beplantning med skov.

Den 29.maj 1953 foretog fredningsnævnets formand sammen med sognepræsten m.fl. en foreløbig besigtigelse af pågældende område og besluttede at rette en henvendelse til Nationalmuseet angående "Tinghøj".

I museets skrivelse af 9.juli 1953 udtales, at "Tinghøj" er en af amtets alleranseeligste høje med en diameter på ca.40 m og en højde på 6 m, og at det er fuldt ud berettiget at bringe bestemmelsen i lov nr. 140 - 1937 om naturfredning § 2,3.pkt.om fredning af omgivelserne til anvendelse.

Den østligste del af Tinghøj er beliggende på matr.nr.6e True by, Svenstrup sogn, hvilken lod, hvis vestlige skel går næsten nord syd gennem højen, er dyrket indtil højens umiddelbare nærhed. Grænsen for det opdyrkede område går ligeledes næsten nord syd.

Den resterende del af Tinghøj er imidlertid beliggende på matr.nr.1 Vester Tørslev by og sogn.

Det omhandlede uopdyrkede område, der strækker sig mod vest og nord fra Tinghøj, er beliggende, dels på matr.nr.1 Vester Tørslev by og sogn, som tilhører Vester Tørslev-Svenstrup præsteembede, og matr.nr.2 samme steds tilhørende Vester Tørslev kirke.

Området grænser mod syd til vejen fra True over Kaathede til Faarup og begrænses mod nord af nordfoden af en anelig bakke og et par mindre sumpe, samt en gammel fælleslergrav, kort nord for hvilken går en vej fra True til Vester Tørslev station.

For at få oplyst menighedsrådets og de kirkelige myndigheders stilling til spørgsmålet om fredning af de uopdyrkede områder ved

Tinghøj holdt det samlede fredningsnævn bestående af dommer Fog, Mariager, som formand, det amtsvalgte medlem proprietær Chr. Laursen, Drammelstrupgård, pr. Tirstrup, og det sognekommune valgte medlem gårdejer Sigfred Christensen, Bolsbjerg pr. True, den 27. november 1953 møde med Vester Tørslev-Svenstrup menighedsråd, sognepræsten, pastor C.M. Nielsen, Vester Tørslev, formanden for provstiudvalget, provst Exner, Hald, og provstiudvalgsmedlemmerne, konsulent S.A. Rasmussen, Mariager, og murermester P. Kouring, Kastbjerg pr. Havndal.

Mødet begyndte ved Tinghøj. Det konstateredes, at udsigten derfra, når en bevoksning af selvsåede træer nord for højen fjernes, vil være lige så storslået som udsigten fra den kendte Hohøj ved Mariager.

Det uopdyrkede område blev befaret. Det består for en stor del af udyrkelige skrænter, bakker og slugter og er bevokset med selvsåede træer, lyng og gyvel.

Menighedsrådet var efter anskuelser delt i et flertal for opdyrkning af ca. 6 tdr. land og fredning af resten, et mindretal for opdyrkning af ca. 2 tdr. land og fredning af resten og et mindretal for total fredning.

Sognepræsten var stemt for total fredning.

Provst Exner udtalte sig til fordel for fredning af hele området i forbindelse med en delvis beplantning med skov.

Konsulent S.A. Rasmussen udtalte sig for fredning og beplantning af den væsentligste del af området.

Murermester Kouring udtalte sig for total fredning.

Da der på det pågældende tidspunkt forstod menigheds^{råd}valg, udsattes sagen, for at det ny menighedsråd kunne udtale sig.

På et møde den 14/12 1953 delte det nye menighedsråd sig efter anskuelser således:

en for total fredning

to for fredning, undtagen for ca. 2 tdr. land.

ni for fredning, undtagen for ca. 6 tdr. land.

Det bemærkes, at hele området mellem østgrænsen af matr. nr. 1 Vester Tørslev, vestgrænsen af nabolødden mod vest, matr. nr. 2 Vester Tørslev, True-Faarup vejen og True-Vester Tørslevstation vejen udgør ca. 20 td. land, heraf kun ca. 7 tdr. land mellem den gamle fælles lergrav, der forøvrigt ikke bruges mere, sumpene ved foden af bakkerne og True-Vester Tørslev station-vejen dyrkes.

De ca. 2 tdr. land, som et mindretal ønsker opdyrket, udgør en trekant i områdets sydvestlige hjørne, for hvilken trekant bunden af en slugt, der hovedsagelig går i retningen øst-syd-øst til nord-nord-vest, danner en tydelig naturlig grænse.

De ca. 6 tdr. land, som flertallet af menighedsrådet ønsker opdyrket, omfatter fornævnte trekant på ca. 2 tdr. land, samt iøvrigt de ca. 4 tdr. land

nærmest Tinghøj.

To af fredningsnævnets medlemmer er med Nationalmuseet enige i, at Tinghøj er et fortidsminde, der bør tillægges særlig betydning, jfr. foran, og at bestemmelserne i naturfredningslovens § 2 om fredning af arealet inden for en afstand af 100 m fra højens fod bør bringes til anvendelse. Der bliver herefter ingen mulighed for at følge menighedsrådsflertallets ønske om opdyrkning af ca. 6 tdr. land og fredning af resten.

De to nævnte medlemmer så helst hele området af de to Vester Tørslev-Matrikulsnumre mellem True-Faarup og True-Vester Tørslev station-vejene fredet, meget gerne i forbindelse med opelskning af skov på den væsentligste del af området.

Imidlertid har menighedsrådet ikke ytret noget ønske om at plante skov, og disse medlemmer finder i videst muligt omfang at måtte tage hensyn til den for tiden herskende opfattelse i menighedsrådet, dog således, at muligheden for senere beplantning ikke foretages.

Ejeren af matr. nr. 6e True by, Svenstrup sogn, har på møde den 8/2 1954 haft lejlighed til at udtale sig overfor nævnet og har ingen indvending mod fredning for sit vedkommende efter naturfredningslovens § 2.

For hans vedkommende findes en fredning at være uden gene eller tab for så vidt som det uopdyrkede område, han ejer, er ganske smalt og praktisk uden værdi, ligesom hans adgang til at dyrke sin nævnte lod ikke gøres ringere. Den brug, han hidtil har gjort af jorden, vil han uanset anvendelsen af naturfredningslovens § 2 efter nævnets opfattelse stadig kunne gøre. Derimod vil anvendelsen af nævnte lovbestemmelse hindre, at der fremtidig anbringes skønhedsforstyrrende genstande indenfor 100 m fra foden af Tinghøj eller bygges nærmere ved højen.

Foruden at nævnte bestemmelse i naturfredningslovens § 2 findes at burde bringes til anvendelse mener fornævnte 2 medlemmer af fredningsnævnet, at hele det omhandlede område, på grund af sin skønhed, beliggenhed og ejendommelighed, udsigtsforholdene og fordi det er det eneste bevarede naturområde på egnen, bør fredes i medfør af naturfredningslovens § 1, således at området forbliver i naturtilstand, dog med følgende modifikationer:

Fredningen skal ikke være til hinder for, at dele af området senere efter indhentet tilladelse fra fredningsnævnet beplantes med skov.

Den sydvestlige trekant til og med fornævnte slugt må underkastes opdyrkning og landbrugsmæssig drift, men der må ikke på denne trekant ske bebyggelse, anbringelse af møddinger, siloer, skure, stakhjelme o.l. eller nogen art af skønhedsødelæggende genstande, ligesom der ikke må foretages udgravninger m.v. undtagen i den nu benyttede grusgrav, så længe menighedsrådet tillader.

Området nord for foden af bakkerne, mellem sumpene og den gamle lergrav (disse områder skal altså henligge urørte) og True-Vester Tørslev station vejen må drives landbrugsmæssigt, men heller ikke her må bygges, anbringes møddinger, siloer, skure, stakhjelme o.l. eller nogen art af skønhedsødelæggende genstande, ligesom udgravninger m.v. ikke må finde sted.

Det pålægges præsteembedet ved sognepræsten, der som vederlag erholder det herved fældede, at sørge for, at beplantningen på selve Tinghøj og inder for en afstand af 15 m fra højens fod holdes nede, og at sørge for, at beplantningen nord og nordvest for Tinghøj efterhånden fældes i sådant omfang, at der stadig er en i det væsentlige fri udsigt fra højen mod nord og nordvest.

For så vidt angår matr. nr. 6e True by, Svenstrup sogn, skal kun den hidtil uopdyrkede smalle strimmel forblive i naturtilstand. Iøvrigt pålægges der kun denne lod den servitut, at der inden for 100 m fra foden af Tinghøj ikke må anbringes nogen bygning, foretages beplantning eller anden foranstaltning uden fredningsnævnets og Nationalmuseets tilladelse, ligesom der heller ikke inden for nævnte afstand må anbringes skønhedsødelæggende genstande m.v. jfr. foran.

Da naturfredningslovens § 2 finder anvendelse, da området ikke hidtil har givet indtægter for så vidt det henligger i naturtilstand, og da iøvrigt den hidtidige brug ikke på nogen måde indskrænkes eller generes af fredningen, der endog holder muligheden for skovdrift åben i vidt omfang, vil der ikke være at tilkende erstatninger i anledning af fredningen.

Det fredede område bliver at opmåle ved landinspektør og nøjagtigt at afgrænse i marken og på et af landinspektøren udfærdiget kort, der vedhæftes denne kendelse, hvilken derefter vil være at tinglyse på matr. nr. 1 og 2 Vester Tørslev by og sogn og matr. nr. 6e True by, Svenstrup sogn, med Nationalmuseet og Fredningsnævnet for Randers amt som påtaleberettede.

Der gives kendelse efter flertallet.

T h i b e s t e m m e s :

Matr. nr. 6e True by, Svenstrup sogn, og 2 Vester Tørslev by og sogn fredes som foran beskrevet.

F o g . Sigfred Christensen. Chr. Laursen.

Et af navnets medlemmer afgav sålydende dissens:

Jeg stemmer for fredning af området i overensstemmelse med menighedsrådsflertallets ønske, således at kun Tinghøj og området 10 m fra højens fod samt de største bakker og slugter skal henligge i naturtilstand.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Indført i dagbogen for retskreds nr. 62, Mariager købstad m.v.,
den 29' juni 1954.

Lyst. Tingbog: Bd. 9 bl. 144 og bd. 8 bl. 31, 32. Akt: Skab A nr. 125.